

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 lipca 2020 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2435, 40 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 marca 2018 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie. Ponadto Sąd zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 170 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 30 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Powyższy wyrok oparty został na ustaleniach faktycznych szczegółowo opisanych w jego uzasadnieniu. Sąd Okręgowy podziela wskazane ustalenia Sądu Rejonowego, przyjmując je za własne.

Apelację od opisanego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w zakresie od punktu 2 do 5 tj. w części oddalającej powództwo i dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach. Powód podniósł następujące zarzuty:

- naruszenia art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 227, 232 i 328 § 2 kpc poprzez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego i nieuzasadnione ustalenie przez Sąd Rejonowy na podstawie treści faktury VAT z dnia 16.01.2018 r. i treści umowy przelewu wierzytelności z dnia 8.01.2018 r. że po nabyciu wierzytelności powód w dniu 16.01.2018 r. wystawił na pozwanego fakturę VAT nr (...) z tytułu najmu pojazdu zastępczego marki A. (...) – w sytuacji gdy ze swobodnej oceny zebranego materiału dowodowego w szczególności z dowodów z faktury VAT nr (...) i z umowy przelewu wierzytelności z dnia 8.01.2018 r. wynika, że powód wystawił na poszkodowanego M. K. fakturę VAT nr (...) z tytułu najmu pojazdu zastępczego marki a. (...), a nie na pozwanego i jednocześnie brak było podstaw do ustalenia, że nabycie wierzytelności miało jakikolwiek wpływ na wystawienie przez powoda wskazanej faktury, gdyż została ona wystawiona za wykonaną usługę najmu pojazdu zastępczego a nie z powodu nabycia wierzytelności przez powoda od poszkodowanego;

- naruszenia art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 227, 232 i 328 § 2 kpc poprzez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego i nieuzasadnione ustalenie przez Sąd Rejonowy na podstawie treści zapisu rozmowy telefonicznej na płycie CD z dnia 16.11.2017 r. oraz treści zeznania świadka M. K., oświadczenia M. K. oraz umowy najmu, że w trakcie telefonicznego zgłoszenia szkody w dniu 16 listopada 2017 r. pracownik pozwanego poinformował poszkodowanego M. K. o możliwości skorzystania z najmu pojazdu zastępczego dostarczonego przez samego ubezpieczyciela bądź przez firmę zewnętrzną, w tym drugim przypadku ubezpieczyciel zastrzegł prawo do weryfikacji faktury za najem na podstawie stawek oraz jego długości, poinformował o obowiązku minimalizacji szkody oraz o tym, że w przypadku klasy pojazdu uszkodzonego M. G. akceptowana przez ubezpieczyciela dobową stawka za najem wynosi 180 zł, a po tym poszkodowany M. K. podjął decyzję o skorzystaniu z usług firmy zewnętrznej i wynajął od powoda samochód marki a. (...) za stawkę dobową 349 zł netto + vat – w sytuacji gdy ze swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności z dowodów z treści zapisu rozmowy telefonicznej na płycie CD z dnia 16.11.2017 r. oraz treści zeznania świadka M. K., oświadczenia M. K. oraz umowy najmu wynika tylko, że poszkodowany M. K. podczas telefonicznego zgłoszenia szkody został poinformowany o możliwości skorzystania z pojazdu zastępczego dostarczonego przez samego ubezpieczyciela bądź przez firmę zewnętrzną i tych pozostałych okolicznościach, ale nie wiadomo czy nastąpiło to przed czy jednak po tym, jak wynajął już od powoda pojazd zastępczy;

- naruszenia art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 227, 232 i 328 § 2 kpc poprzez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego i nieuzasadnione ustalenie przez Sąd Rejonowy na podstawie treści zapisu rozmowy telefonicznej na płycie CD z dnia 28.11.2017 r. że w dniu 28.11.2017 r. M. K. zaprzeczył, by miał taki zamiar i w trakcie swobodnej wypowiedzi oświadczył, że ma złamaną nogę i leży w domu – w sytuacji gdy ze swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności z dowodów z treści zapisu rozmowy telefonicznej na płycie CD z dnia 28.11.2017 r. ale przede wszystkim z treści zeznania świadka M. K., oświadczenia M. K. oraz umowy najmu wynika,

że poszkodowany wówczas po jednodniowym zabiegu na nogę znajdował się w domu i opiekował dziećmi, przez co nie zwracał uwagi na treść rozmowy z pracownikiem pozwanej firmy, a więc treść tej rozmowy nie miała istotnego znaczenia dla sprawy;

- naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 361 § 2 kc w zw. z art. 363 § 1 – 2 kc poprzez niewłaściwego jego zastosowanie i nieuzasadnione przyjęcie przez Sąd Rejonowy że poszkodowanemu M. K. należało się naprawienie szkody polegające na pokryciu kosztów najmu pojazdu zastępczego dopiero od dnia 29.11.2017 r. do dnia 8.01.2018 r. wg stawki dobowej pozwanego 180 zł netto tj. 221, 40 zł brutto, bo dopiero od dnia 29.11.2017 r. poszkodowany korzystał z pojazdu zastępczego – w sytuacji gdy poszkodowany korzystał z pojazdu zastępczego w okresie od 16.11.2017 r. do dnia 8.01.2018 r. i naprawienie szkody polegać powinno na pokryciu całych kosztów najmu pojazdu zastępczego wg stawki dobowej 349 zł netto tj. 429, 27 zł brutto;

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 354 § 2 kc w zw. z art. 362 kc poprzez niewłaściwe jego zastosowanie i nieuzasadnione przyjęcie przez Sąd Rejonowy że poszkodowany M. K. naruszył obowiązek współdziałania wierzyciela z dłużnikiem, ponieważ nie współdziałał z pozwanym by zminimalizować rozmiar szkody przez co przyczynił się do zwiększenia rozmiarów szkody co uzasadniało zmniejszenie zakresu obowiązku naprawienia szkody do stawki 221, 40 zł brutto przez zasadny okres najmu pojazdu – w sytuacji gdy poszkodowany nie naruszył żadnego obowiązku współdziałania wierzyciela z dłużnikiem, a w okresie od 16.11.2017 r. do dnia 8.01.2018 r. obowiązywała go umowa najmu pojazdu zastępczego zawarta z powodem, której nie mógł rozwiązać, nie narażając się na odpowiedzialność odszkodowawczą w stosunku do powoda.

Skarżący wniósł o zmianę punktu 2 wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda pozostałej kwoty 13 673, 91 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 marca 2018 r. do dnia zapłaty oraz zmianę punktów 3 – 5 wyroku poprzez orzeczenie o kosztach postępowania w I instancji wg norm przepisanych. Skarżący zgłosił także wniosek ewentualny, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Nadto skarżący wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja okazała się bezzasadna i podlegała oddaleniu.

Przechodząc do oceny poszczególnych zarzutów apelacji w pierwszej kolejności należy wskazać, iż nie jest trafny zarzut przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów. W pierwszym z podnoszonych zarzutów skarżący wskazuje, że z ustalonego materiału nie wynika, by faktura VAT nr (...) była wystawiona na pozwanego, bowiem wystawiono ją na poszkodowanego M. K.. Zarzut ten nie może stanowić skutecznej podstawy apelacji. Jakkolwiek w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy rzeczywiście wskazał, że fakturę tę wystawiono na pozwanego, w sytuacji w której z treści faktury wynika, że nabywcą usługi był M. K., a więc poszkodowany, tak różnicę tę należy traktować raczej w kategorii oczywistej omyłki pisarskiej a nie naruszenia prawa procesowego poprzez dokonanie swobodnej oceny dowodu. Należy podkreślić, że wskazana okoliczność stanowiła element stanu faktycznego który wobec innych, dalszych ustaleń, nie wywierał znaczącego wpływu na rozstrzygnięcie. Tym samym nawet gdyby przyjąć, że Sąd Rejonowy dopuścił się w sposób opisany przez skarżącego naruszenia przepisów postępowania, to wskazane naruszenie nie mogło wywrzeć wpływu na treść rozstrzygnięcia. Za nieskuteczny należało także uznać zarzut naruszenia art. 328 § 2 kpc. Formułując zarzut skarżący wskazał na treść tego przepisu sprzed nowelizacji, która weszła w życie 7 listopada 2019 r. W tym zakresie należy odwołać się do słusznego poglądu Sądu Najwyższego, który wskazał, iż „nie każda wadliwość uzasadnienia wyroku może stanowić wystarczającą podstawę do formułowania zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., a jedynie taka, która powoduje, że na podstawie uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia sąd rozpoznający środek odwoławczy czy nadzwyczajny środek zaskarżenia nie byłby w stanie stwierdzić, na podstawie jakiego stanu faktycznego i na podstawie jakich przepisów prawa materialnego do jego oceny zastosował” (Wyrok SN z 15.09.2021 r., I NSNc 9/21, LEX nr 3223820). Opisana sytuacja nie zachodzi w przedmiotowej sprawie. Należy przy tym zwrócić uwagę, że w obecnym brzmieniu art. 328 § 2 kpc normuje inną materię niż przed wspomnianą nowelizacją.

W obecnym stanie prawnym katalog elementów uzasadnienia wyroku zawarty jest w art. 327¹ kpc. Zaskarżony wyrok wydany został już po wejściu w życie wskazanej zmiany, zaś zgodnie z art. 9 ust. 2 Ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469 z późn. zm.) mocą której zmiany tej dokonano, do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 1 i art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Tym samym zarzut sformułowany w oparciu o niekatulany stan prawny.

Niezasadne okazały się także dwa kolejne zarzuty zmierzające do wykazania, że w sprawie doszło do naruszenia art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 227, 232 i 328 § 2 kpc. Zarzuty te w istocie stanowią polemikę z ustaleniami faktycznymi Sądu I instancji, które zostały szczegółowo i wyczerpująco opisane w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, a które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne. Sąd Okręgowy nie dopatrył się żadnych uchybień w rozumowaniu Sądu Rejonowego, który wyjaśnił, dlaczego dał wiarę określonym dowodom, odmawiając jej innym. Ocena ta jest trafna w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego, i zasługuje na pełną aprobatę. Argumentacja skarżącego mająca uzasadniać przywołane zarzuty sprowadza się w istocie do powtórzenia jego wersji przebiegu wydarzeń, prezentowanej już w postępowaniu przed Sądem I instancji, a która to wersja odbiega od ustalonego stanu faktycznego, co jak wskazano opisano szczegółowo w uzasadnieniu Sądu Rejonowego. Jak trafnie wskazuje się w orzecznictwie „naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. może polegać na błędnym uznaniu, że przeprowadzony w sprawie dowód ma moc dowodową i jest wiarygodny albo że nie ma mocy dowodowej lub nie jest wiarygodny. Uchybienie tego rodzaju może być skutkiem nieuwzględnienia przez sąd przy ocenie poszczególnych dowodów zasad logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego lub całokształtu zebranego materiału dowodowego, bądź też przeprowadzenia określonych dowodów niezgodnie z zasadami procedury cywilnej. Dla skutecznego postawienia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. konieczne jest wskazanie przez apelującego, jakie konkretnie zasady lub przepisy naruszył sąd przy ocenie poszczególnych dowodów oraz jaki wpływ dane uchybienie miało na wynik sprawy. Kwestionowanie dokonanej przez sąd oceny dowodów nie może natomiast polegać jedynie (jak czyni to apelujący) na zaprezentowaniu przez skarżącego ustalonej przez siebie, na podstawie własnej oceny dowodów, wersji stanu faktycznego” (Wyrok SA w Lublinie z 5.10.2021 r., I AGa 58/21, LEX nr 3254188). W podobnym tonie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Poznaniu, wskazując iż „do naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby skarżący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. zasadom logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów. Podobnie, zarzut błędnych ustaleń faktycznych nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego, ustalonego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów, choćby ocena ta również była logiczna i zgodna z doświadczeniem życiowym” (Wyrok SA w Poznaniu z 25.05.2021 r., I ACa 987/19, LEX nr 3192612). Z podanych wyżej względów wskazane zarzuty okazały się nieskuteczne.

Chybione okazały się zarzuty naruszenia prawa materialnego tj. art. 361 § 2 kc w zw. z art. 363 § 1 – 2 kc oraz 354 § 2 kc w zw. z art. 362 kc. Formułując wskazane zarzuty skarżący w znacznej mierze kwestionował nie sposób zastosowania prawa materialnego, ale ustalony w sprawie stan faktyczny, kwestionując długość ustalonego przez Sąd Rejonowy okresu, w którym poszkodowany użytkownik samochodu zastępczy. Jak już wskazano, Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego. Jeśli zaś chodzi o ewentualne naruszenia prawa materialnego, to należy pamiętać iż zgodnie z utrwalonym poglądem Sądu Najwyższego „sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiąza go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania” (Uchwała SN(7z) z 31.01.2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55).

Sąd Okręgowy nie dopatrył się jednak jakichkolwiek naruszeń prawa materialnego. Ustalając wysokość dobowej stawki najmu, którą należało obciążyć pozwanego, Sąd Rejonowy słusznie odwołał się do dyspozycji art. 354 § 2 kc, 361 kc, 362 kc oraz 826 § kc. Podejmując uchwałę z 24 sierpnia 2017 r., zgodnie z którą „wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe

i ekonomicznie uzasadnione” Sąd Najwyższy trafnie wyjaśnił, iż „nie mogą być uznane za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki, które nie są konieczne do wyeliminowania negatywnego następstwa majątkowego w postaci utraty możliwości korzystania z uszkodzonego (zniszczonego) pojazdu, gdyż następstwo to może być wyeliminowane - bez uszczerbku dla godnych ochrony interesów poszkodowanego - w inny, mniej uciążliwy dla dłużnika sposób. Jeżeli zatem ubezpieczyciel proponuje poszkodowanemu - we współpracy z przedsiębiorcą trudniącym się wynajmem pojazdów - skorzystanie z pojazdu zastępczego równorzędnego pod istotnymi względami pojazdowi uszkodzonemu albo zniszczonemu (zwłaszcza co do klasy i stanu pojazdu), zapewniając pełne pokrycie kosztów jego udostępnienia, a mimo to poszkodowany decyduje się na poniesienie wyższych kosztów najmu innego pojazdu, koszty te - w zakresie nadwyżki - będą podlegały indemnizacji tylko wtedy, gdy wykaże szczególne racje, przemawiające za uznaniem ich za "celowe i ekonomicznie uzasadnione". W tym kontekście istotne znaczenie ma nie tylko równorzędność samego pojazdu, ale także dodatkowych warunków umowy, takich jak np. czas i miejsce udostępnienia oraz zwrotu pojazdu zastępczego czy też obowiązek wpłaty kaucji. Jeżeli istotne warunki wynajmu proponowanego przez ubezpieczyciela (we współpracy z przedsiębiorcą wynajmującym pojazdy) czynią zadość potrzebie ochrony uzasadnionych potrzeb poszkodowanego, nie ma podstaw, by obciążać osoby zobowiązane do naprawienia szkody wyższymi kosztami związanymi ze skorzystaniem przez poszkodowanego z droższej oferty. Odstępstwa od tej reguły nie uzasadniają drobne niedogodności o charakterze niemajątkowym, które mogą wiązać się np. z koniecznością nieznacznie dłuższego oczekiwania na podstawienie pojazdu zastępczego proponowanego przez ubezpieczyciela”. W dalszej części uzasadnienia trafnie podkreślił Sąd Najwyższy, „że w przypadku kosztów naprawy pojazdu służących bezpośrednio wyeliminowaniu już istniejącej szkody majątkowej interes poszkodowanego podlega intensywniejszej ochronie niż w przypadku wydatków na najem pojazdu zastępczego, które nie służą wyrównaniu szkody - utrata możliwości korzystania z rzeczy nie jest szkodą - lecz jedynie wyeliminowaniu negatywnych następstw majątkowych doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia (zniszczenia) pojazdu (por. uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11). W konsekwencji wymagania dotyczące pokrycia obu kategorii kosztów różnią się. O ile celowość i ekonomiczność wydatków służących bezpośrednio restytucji (naprawie pojazdu) jest kontrolowana co do zasady tylko w wąskich granicach określonych w art. 363 § 1 zd. 2 k.c., o tyle w przypadku kosztów służących wyeliminowaniu negatywnych następstw majątkowych - jest samoistną, podstawową przesłanką warunkującą zakwalifikowanie tych wydatków jako szkodę. Znaczenie tej różnicy uwidacznia się także w tym, że zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów z dnia 17 listopada 2011 r. (III CZP 5/11) kompensacie podlegają jedynie rzeczywiście poniesione wydatki na najem pojazdu zastępczego, podczas gdy koszty naprawy pojazdu mogą być - zgodnie z utrwalonym orzecnictwem - dochodzone jeszcze przed ich poniesieniem” (Uchwała SN z 24.08.2017 r., III CZP 20/17, OSNC 2018, nr 6, poz. 56).

W przedmiotowej sprawie powód nie wykazał, jakie to szczególne względy przemawiałyby za celowością i ekonomicznym uzasadnieniem dla odrzucenia oferty pozwanego ubezpieczyciela i skorzystaniu z innej oferty firmy zewnętrznej (powoda), w której stawka za najem pojazdu była znaczenie wyższa, niż zaproponowana przez pozwanego. Tym samym w świetle przywołanych przepisów kodeksu cywilnego brak było podstaw do obciążenia pozwanego kosztami najmu pojazdu zastępczego na podstawie stawki przekraczającej kwotę 221, 40 zł brutto za dobę. W świetle cytowanego wyżej poglądu Sądu Najwyższego słusznie wskazał Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że bez znaczenia dla powyższego był fakt, że stawka której domaga się powód mieściła się w granicach stawek rynkowych.

Mając zatem na uwadze niezasadność zarzutów apelacyjnych oraz jednocześnie brak ujawnienia okoliczności, które podlegają uwzględnieniu w postępowaniu odwoławczym z urzędu, apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do art. 98 § 1 kpc zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W przedmiotowej sprawie na wskazane koszty w kwocie 1800 zł złożyły się koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (obliczone stosownie do § 2 pkt 5 w zw. § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 z późn. zm.)).